

חַת־ת לַיּוֹם רַבִּיעִי פְּרָטִית וַיְחִי י"א טַבַּת, ה'תשפ"ב

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמֵשׁ / רַבִּיעִי עִם רִשׁוֹ

יעקב רצה לגלות לבניו מתי משיח יגיע, אך ה' לא הרשה לו. יעקב הוכיח את בניו על מה שהם עשו שלא היה בסדר, ובהמשך, נתן להם ברכות. בחמש של היום מופיעות הברכות לשבטים ראובן-דן.

יעקב ידע שיקח למשיח הרבה זמן להגיע, בגלל שאנשים יעשו עברות. הוא חשב שאם יגלה זאת לשבטים, הם יקפידו שילדיהם לא יעברו עברות כדי להביא את משיח יותר מהר!

יעקב כנס את בניו כדי לגלות להם את הקץ. למרות שהסבה שהוא רצה לגלות להם הייתה סבה טובה, ה' לא רצה שיגלה להם, ולכן השפיע זאת ממנו. במקום זה יעקב החליט לספר לשבטים מה יקרה עם ילדיהם:

"ראובן, למרות שאתה הבכור, לא תקבל את זכות הבכורה בגלל שהזזת את מטתי ללא רשות. הזכות שיהיו ממך שני שבטים מעברת ליוסף, זכות הכהונה מעברת ללוי, וזכות המלוכה מעברת ליהודה".

"שמעון ולוי, אתם עושים יחד דברים לא כל כך טובים, כמו הריגת אנשי שקם ומכירת יוסף, רבים עבור עשו ולא עבור בני יעקב, לכן תהיו מפרדים האחד מהשני, לוי לא יהיה נמנה בתור אחד מהשבטים ולא יקבל נחלה בארץ ישראל. הפהנים והלויים יחיו בערים שונות ברחבי הארץ, ויקבלו כסף רק עבור עבודתם בבית המקדש. לשמעון תהיה פרנסה קשה, להיות סוברים ומורים".

יהודה חשש שיעקב יכעס עליו על מה שקרה עם תמר, אבל יעקב אמר:

"יהודה, האחים שלך ידברו אדוניתך, כמה אתה מיחד, מלכי היהודים (כמו דוד המלך ושלמה המלך) יהיו ממשפחתך, מנהיגי היהודים בגלות, הסנהדרין ואפילו משיח!

"זאת משום שהיתה לך אהבת ישראל גדולה על די שהצלת את יוסף מממות ואת תמר מממות למרות שזו היתה בושה גדולה! מלך צריך שיהיה לו אכפת מכל אחד מהאנשים עליהם הוא מולך.

"זבולון יחיה ליד מקורות מים, ובעזרת האניות שלו יקנו וימכרו דברים, חלק מהכסף שהם מרויחים יעברו לזכות תלמידי חכמים בני שבט יששכר, שיוכלו ללמד תורה!

"יששכר יהיה חזק ויוכל ללמד הרבה תורה, הם יתיגעו וזה יעזור לכל בני ישראל.

"דן ינקם באויבי היהודים, במיוחד כשמשון ימוטט את הבנין ויהרג הרבה פלשתים שהיו נוהגים להציק ליהודים. יעקב ידע שמשון יצטרף את עזרתו של ה' ולכן בקש עבורו בעת: "לישועתך קויתי

תהלים / יום י"א לחדש פרקים ס"ה

בפרק ס', הפרק הראשון בתהלים של היום, ישנו פסוק: "למען יחלצון ידידיך הושיעה מינך וענני" (אומרים פסוק זה, גם בסיום תפילת שמונה עשרה). הפסוקים שכתובים לפני הפסוק הזה, מדברים על כך שה' לפעמים גורם שלאדם יהיו זמנים קשים - מאתגרים, על מנת שהאדם יוכיח שתמיד הוא מאמין בה'. הפסוק הזה מסביר שה' עושה זאת באמת כדי להציל את האדם וכדי לעזור לו בידו הימנית - מדת החסד - ולתת לו את הישועה. באמת ה' כל הזמן רוצה להציל את האדם, אבל רוצה גם שהאדם יוכיח קודם כל את הבטחון שלו. על ידי שיראה שהוא מאמין בה' כל הזמן, יגיעו לו הברכות האלו. למרות שלפעמים דברים הם קשים, זה בגלל שה' רוצה שהברכות "יגיעו" לנו.

תניא / פרק ח' (י"א טבת שנה מעוברת)

בקצרה: הקלפות הטמאות נשארות אסורות אפלו אם האדם לא יודע מכך. ישנו "יצר הרע יהודי" המגיע מקלפת נגה, ו"יצר הרע גוי" המגיע משלוש קלפות הטמאות. עוד משהו קורה בשיהודי אוכל מזון לא כשר - אפלו אם הוא לא ידע שזה לא כשר, ואולי התפלל ולמד בחיות שקבל מהאכל ואפלו אם אכל לשם שמים! זה עדין אסור - קשור, ולא יכול להפך לקדושה. (אמרנו קודם שהוא לא יכול לעשות תשובה ולגרם לזה להיות חלק מהקדושה). ועכשו, כדי לסיים לדבר על קלפת נגה שעולה לקדושה או יורדת לשלוש קלפות הטמאות, האדמו"ר הזקן אומר לנו ששני סוגי הקלפות יוצרים שני סוגים של יצר הרע בתוכנו: היצר הרע שמגיע מקלפת נגה נקרא: "יצר הרע יהודי" שרוצה לעשות דברים שאינם עברות, אבל לא קשורים לעבודת ה'. "יצר הרע הגוי" לעמת זאת מגיע משלוש קלפות הטמאות ומנסה לגרם לנו לעבר עברות. (ב"היום יום" הרבי כותב לנו על עוד סוג של יצר הרע "יצר הרע חסידי" שמתחכם אתנו וגורם לנו לחשב שהוא צדיק! אנחנו נלמד עוד על כך בעזרת ה' ב"היום יום" של כ"ג סיון. "יצר הרע חסידי" אומר לנו דברים כגון: "עכשיו זה זמן מצין ללמד חסידות" כשבאמת באותו זמן אנחנו אמורים להתפלל או לשמע בקול אמא שלנו ולנקות את החדר. היצר הרע מנסה לגרם לנו לעשות דברים טובים בזמן לא טוב, ולמנע מאתנו לעשות את המצוות שאנחנו אמורים לעשות בזמן הזה). אם אדם חס ושלום שומע ל"יצר הרע היהודי שלו" הוא צריך לעשות תשובה ולהטהר בדרך שדברנו עליה בעבר. (האדמו"ר הזקן מזכיר את ספורו של רבינו הקדוש [רבי יהודה הנשיא שכתב את המשנה]. לפני שהוא נפטר, הוא הרים את ידיו לשמים ואמר לה' שהוא לא נהנה משום דבר בעולם, אפלו לא מהאצבע הקטנה שלו! למרות שהוא היה עשיר גדול והיה לו הרבה אוכל משבח בבית שלו כל הזמן, כל דבר שהוא עשה היה למען ה'). אמרנו שאם יש ליהודי יצר הרע לעשות משהו שליהודי אסור לעשות, זה "יצר הרע גוי". אמרנו גם שאפלו דברים שהם כשרים, אנחנו צריכים לעשות אותם כדי לעבד את ה'. כשאנחנו רוצים לעשות דברים שהם עבור עצמנו, זה "יצר הרע יהודי".

בתנאי של היום האדמו"ר הזקן אומר לנו על עוד דרך שבה יהודי צריך להיות שונה ומיוחד: הדרך שבה אנו מדברים. גם בזה, ישנו "יצר הרע היהודי" ו"יצר הרע הגוי".

ישנם דבורים שליהודי אסור לדבר – למשל, לשון הרע. הרצון לומר דברים לא ראויים על אדם אחר, זהו "יצר הרע הגוי". כמו כן, אם אדם היה יכול ללמד תורה או לדבר דבורים של אהבת ישראל ואומר מלים אחרות במקום זה, הרי שהוא בטל מצוה – וזו גם עברה. שגם היא מגיעה מ"יצר הרע הגוי".

ישנם דבורים שלאדם מתר לדבר, אפלו שהם אינם מצוה – כגון אדם שלא יכול ללמד תורה ברגע זה. בדיק כמו אכילה, גם כל דבר שאנחנו אומרים צריך לעזור לנו לעשות את מה שה' רוצה. אבל אם מדברים בלי סבה כלל, זה נקרא "דברים בטלים", והם יכולים לטמא את הנשמה. (זו אחת הסבות מדוע אמרנו ב"היום יום" של אתמול שפדאי שהאדם יאמר תמיד תהלים בגלל שזה יכול למנע ממנו מלומר דברים בטלים. ואם הנשמה נהיית טמאה חס ושלום, היא צריכה להתנקות בכף הקלע ובחיבוט הקבר).

בסוף פרק זה בתנאי, אחרי שמדבר על הזהירות בנוגע לדברים שנכנסים ויוצאים מפינו, האדמו"ר הזקן אומר לנו עד כמה עלינו להזהר עם מה שנכנס למוחנו.

(ישנו פתגם שהרבי מביא בשם האדמו"ר הקודם [שאמר אותו כשהגיע לארה"ב וראה את החנוך שם]: **"עס איז דא השגחה אויף וואס מען לייגט אין די טעפלאך פארוואס איז ניטא קיין השגחה וואס לייגט מען אין די קעפלאך?"**)

ישנה השגחה על מה שנכנס לסירים, למה אין השגחה על מה שנכנס לראשים?

(למדנו שמלים שנאמרות ללא סבה הם לא טובות לנשמה, אבל ישנם דברים שהם אפלו יותר גרועים לנשמה שלנו.)

הזכרנו בפרק א' שהמדות הרעות של הנפש הבהמית באות מארבע היסודות, דברים בטלים מגיע מיסוד הרוח. אנחנו לומדים בפרק ג' שהנפש האלקית יש לה גם כן את ארבעת היסודות האלה. כשאדם מדבר דברים בטלים, הוא מוריד את יסוד הרוח של הנפש האלקית שלו והיא נטמאת מיסוד הרוח של הנפש הבהמית!

ויש אפלו משהו יותר קשה מזה, שאדם יכול לטמא אפלו את כוחות הנשמה – חכמה בינה ודעת! אלו הם הכוחות בהם אנחנו משתמשים לדעת את ה' ואת התורה, אם אדם משתמש במוחו כדי להבין דברים שהם לא מהתורה בלי סבה, הוא מטמא את החכמה, בינה ודעת שלו).

ברויסה היו זמנים שהממשל נסה להכריח את כל הילדים היהודיים ללמוד למודי חול בבית הספר, והרביים לחמו במסירות נפש נגד זה.

באמריקה, הרבי גם עודד שיפתח חיידר שילמדו בו רק למודי קודש, זהו חיידר "אהלי תורה", וישנם גם עוד חדרים כאלה במקומות אחרים. בחלק מהמקומות חייבים ללמד למודי חול, אבל במקומות האלה הרבי רצה שיראו בקלות כי הדבר העקרי הוא למוד התורה, ועבור כל המקצועות האחרים, יש לנו הזדמנות מיוחדת ללמד אותם כדי לעזור לנו בלמוד תורה שלנו. (כמו שלמדנו קדם על העלאת קלפת נגה לקדשה).

ישנם צדיקים גדולים כמו הרמב"ם והרמב"ן שיכלו להשתמש בחכמות הגויים שיידעו כדי לעזור בלמוד התורה שלהם או בפרנסה..

היום יום / י"א טבת

היום לומדים על טהרת האויר ברוחניות.

האם צעדתם פעם על המדרכה בשאטובוס חלף לידכם? לעתים הוא משאיר אחריו ענן גדול של

עָשׂוֹן וְנִעְשָׂה לָנוּ קֶשֶׁה לְנַשְׂם! לְפַעֲמִים אוֹלֵי אֶפְלוֹ מִתְחִילִים לְהִשְׁתַּעַל! זֶה מִכִּיּוֹן שְׂכַל הָעֵשׂוֹן שִׁיּוּצָא מֵהָאוֹטוֹבוֹיִס, הוּא אֲוִיר שְׂלָא טוֹב לָנוּ לְנַשְׂם אוֹתוֹ, אֲוִיר מְזֹהֵם.

אֲנָשִׁים זְקוּקִים לְאֲוִיר כְּדִי לְחַיּוֹת. כְּשֶׁהָאֲוִיר טוֹב, אֲנָשִׁים יְכוּלִים לְהִיּוֹת בְּרִיאִים יוֹתֵר, אִם הָאֲוִיר מְלַכְלָךְ אוֹ מְזֹהֵם, הוּא יְכוּל חֶסֶךְ וְשְׁלוֹם לְגֵרֵם לְאֲנָשִׁים לְמַחְלוֹת.

אִם יֵשׁ אֲוִיר מְלַכְלָךְ בְּבֵית שְׁלָכֶם, אַתֶּם יְכוּלִים לְפַתַח אֶת הַחֲלוֹן אוֹ לְהַדְלִיק אֶת הַפִּילְטֵר כְּדִי לְטַהֵר אֶת הָאֲוִיר.

בְּעוֹלָם, יֵשׁנוּ גַם סוּג שֶׁל אֲוִיר רוֹחֲנִי. כְּשֶׁ"הָאֲוִיר" מְלֵא בְּתוֹרָה וּמְצוּוֹת, אֲנָשִׁים יְכוּלִים לְהִיּוֹת יְהוּדִים בְּרִיאִים וְטוֹבִים. בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ אֲנָשִׁים שְׂלָא יוֹדְעִים עַל ה' הָאֲוִיר לֹא טוֹב וְהַנְּשִׁמוֹת יְכוּלוֹת לְהִיּוֹת לֹא בְּרִיאוֹת.

הַדָּבָר הָרֵאשׁוֹן שֶׁעוֹשִׂים הוּא לְנַקוֹת אֶת הָאֲוִיר.

אִיךְ מְנַקִּים אֶת הָאֲוִיר הָרוֹחֲנִי? עַל יְדֵי שְׁמוּשׁ בְּאוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה. כְּשֶׁאַתֶּם צוֹעְדִים בְּרַחוּב, הוֹלְכִים לְקִנְיּוֹת, אוֹ לְנִסְיָעָה בְּרַכְבָּת / אוֹטוֹבוֹיִס אַתֶּם יְכוּלִים לומר מְלִים שֶׁל תּוֹרָה בְּעַל פִּה. זֶה יְנַקֵּה אֶת הָאֲוִיר. כְּדֵאי שְׂכַלְם יִשְׁנֶנּוּ תּוֹרָה כְּדִי לְנַקוֹת אֶת הָאֲוִיר בְּכָל מָקוֹם שֶׁאַנְחֵנוּ הוֹלְכִים אֵלָיו.

מַה מֵהַתּוֹרָה אַתֶּם יוֹדְעִים בְּעַל פִּה? הֲאִם אַתֶּם יוֹדְעִים אֶת הַפְּסוּקִים? אֶת הַפָּרָק שֶׁל הַרְבֵּי? תִּנְיָא? מִשְׁנִיּוֹת?

סֵפֶר הַמְצוּוֹת / מְצוּוֹת עֵשָׂה ע"ח

הַמְצוּוָה הַיּוֹם, **מְצוּוֹת עֵשָׂה ע"ח**, הִיא נְתִינַת מַעֲשֵׂר מֵהַבְּהֵמוֹת שֶׁבְּרִשׁוֹת הָאָדָם.

הַבְּהֵמָה הָעֲשִׂירִית מְכַל הַבְּהֵמוֹת שֶׁל הָאָדָם הִיא מִתְּנָה לֵה'.

אֲמוּרִים לְקַחַת אוֹתָהּ לִירוּשָׁלַיִם וְלְהַקְרִיב אוֹתָהּ לְקָרְבָן. אוֹ אִזּוֹ אוֹכְלִים אֶת בֶּשֶׂר הַקָּרְבָן בִּירוּשָׁלַיִם.

גַם בְּיַמֵּינוּ אֲמוּרִים לְקַיֵּם אֶת הַמְצוּוָה הַזֹּאת, אֶפְלוֹ שְׁבֵיַת הַמְקַדָּשׁ לֹא קָיָם, עֵדִין מִפְּרִישִׁים אֶת הַמַּעֲשֵׂר וְלֹא אוֹכְלִים אוֹתוֹ. הַיּוֹת וְה' יְכוּל לְבַנּוֹת אֶת בֵּית הַמְקַדָּשׁ כָּל שְׁנֵיָהּ. אֲבָל חֲכָמִים חֲשָׁשׁוּ שֶׁאֲנָשִׁים לֹא יִמְתִּינּוּ וְיֵאכְלוּ מֵהַבְּהֵמָה בְּלִי לְהַקְרִיב אוֹתָהּ כְּקָרְבָן שֶׁזוֹ עֲבָרָה שֶׁל מַעֲלָה. לָכֵן נִצְטַרְדָּ לְהִמָּתִין עִם קִיּוּמָה שֶׁל מְצוּוָה זוֹ עַד לְבִנְיַת בֵּית הַמְקַדָּשׁ שׁוּב.

רְמַב"ם / הַלְכוֹת בְּכוֹרוֹת פְּרָקִים ה', ו', ז'

בְּרַמְבַּ"ם הַיּוֹם, לומְדִים עוֹד אוֹדוֹת בְּכוֹר, וְהַפְּרָשַׁת מַעֲשֵׂר מֵהַבְּהֵמוֹת.

פְּרָק ה' - מַה קוֹרָה אִם לֹא בְּטוּחִים אִיזוֹ בְּהֵמָה הִיא הַבְּכוֹרָה? הַרְמַב"ם אוֹמֵר מַה הַהֲלָכָה בְּכָל מִינֵי אֶפְשָׁרוּיּוֹת וּמְקָרִים.

פְּרָק ו' - בְּפָרָק זֶה לומְדִים אוֹדוֹת מַעֲשֵׂר מֵהַבְּהֵמוֹת שֶׁלָנוּ.

פְּרָק ז' - כִּךְ נִדַע אִיזוֹ בְּהֵמָה הִיא הַמַּעֲשֵׂר. יֵשׁ לְהַכְנִיס אֶת הַבְּהֵמוֹת הַצְּעִירוֹת לְמָקוֹם אֶחָד וְלִהְיִיחַ בְּמָקוֹם אַחֵר אֶת הָאֲמָהוֹת שְׁלֵהֶם. מֵאֶפְשָׁרִים לָהֶם לְצִאת מֵהַדִּיר / רֶפֶת, לְפִי הַתּוֹרָה כָּל פַּעַם בְּהֵמָה אַחַת יוֹצֵאת לְאֲמָא שְׁלָהּ, סוּפְרִים אוֹתָם וּמְסַמְּנִים כָּל בְּהֵמָה עֲשִׂירִית בְּצַבַּע. זֶה הַבְּהֵמָה שֶׁתִּהְיֶה מִתְּנָה לֵה'.

זִרְכֵי הַחֲסִידוֹת / הַפְּרָשָׁה הַחֲסִידִית - וִיחֵי

בְּדֶרֶךְ כָּלֵל הַתּוֹרָה מְסִימַת עִם מְשֵׁהוּ טוֹב. וְכֵאֵן, בְּסוּפָהּ שֶׁל הַפְּרָשָׁה. שְׁגַם מְסִימַת אֶת חֲמֵשׁ בְּרִאשִׁית, מַה הַדָּבָר הָאֲחֵרוֹן שֶׁהַתּוֹרָה כּוֹתֶבֶת? יוֹסֵף חֵי 110 שְׁנַיִם, וְהַנִּיחוֹ אֶת יוֹסֵף בְּאֲרוֹן בְּמִצְרַיִם.

כמוכן שזה מה שקרה אבל האם זו הדרך הטובה ביותר לסיים את כל חמש בראשית?
אומר הרבי, כן! זו באמת הדרך המתאימה ביותר לסיים את החמש..

כל חמש בראשית מספר על דברים שקרו לאבותינו. ידיעת הדברים האלה נותנת כח להתנהג
באותה דרך כשדברים כאלה קורים לנו.

ידיעת הדברים שקרו בחמש בראשית עוזרת לנו להיות מוכנים לשאת דברים שקורים בגלות כמו
בחמש שמות.

בגלל זה, אחרי שלמדנו על כך מהאבות, וקבלת הכח מכל דבר שהם מראים לנו עד עכשו, הדבר
האחרון שאנחנו צריכים שיהיה לנו, זה היכולת להתגבר על הגלות על ידי שיהיה לנו את הארון של
יוסף אתנו במצרים.

בגלות האחרונה שבה אנו נמצאים עכשו, רואים, שהאהל של כל הרביים נשאר אתנו. צדיקים רבים
נקברו בארץ ישראל אבל הרביים נשארו עם החסידים שלהם, במקום שבו היו. מכיון שאנחנו יודעים,
שבכל פעם שאנחנו זקוקים לברכה (גשמית או רוחנית) תמיד יש לנו מקום שנוכל לפנות אליו כדי
לקבל את הכח שאנחנו זקוקים לו, על ידי שיש לנו את "הארון של יוסף" אתנו "במצרים".

(ראה התוועדות פרשת ויחי ה'תשמ"ז)